

A Fővárosi Ítéltábla dr. Strasser Tibor ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Szepesi és Társai Ügyvédi Iroda (alperes címe., ügyintéző: dr. Szepesi István ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 11. napján meghozott, 68.P.25.051/2013/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperest arra kötelezi, hogy további 21.000 (Huszonegyezer) forint kereseti illetéket fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra további 32.000 (Harminckétezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, miszerint az általa üzemeltetett napján sugárzott ... című műsorában a felperesről, mint a büntetés-végrehajtás állományában szolgálatot teljesítő őrről a hozzájárulása nélkül felvételt sugárzott, megsértette a felperes képmáshoz fűződő személyiségi jogát.

Eltiltotta az alperest a további jogsértéstől, arra kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 forintot és ennek 2013. augusztus 6. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, és 13.240 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 15.000 forint kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 80. § (1)-(2) bekezdését, 84. § (1) bekezdés e) pontját, 339. § (1) bekezdését, a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 74/B. § (1) bekezdését, valamint az 1/2012. BKMP jogegységi határozatot.

A felvételek megtekintése alapján azt állapította meg, hogy a felperes rövid ideig jól látható és egyértelműen felismerhető volt az általa sérelmezett felvételen, figyelemmel arcának és testalkatának sajátosságaira is. Az alperes a felperesről nem kitakart és nem is elhomályosított felvételt tett közzé. A felperes beazonosíthatóvá vált és felismerhetősége megvalósult.

Vizsgálta azt is, hogy a felperesnek, mint a büntetés-végrehajtási intézet alkalmazottjának a büntetőper nyilvános tárgyaláson való jelenléte nyilvános közszereplésnek minősül-e, mivel ebben az esetben a képmásának nyilvánosságra hozatalához a hozzájárulása nem szükséges.

A nem cáfolt felperesi nyilatkozat alapján megállapította, hogy a büntető tárgyaláson az eljáró bírói tanács elnöke megkérdezte a fogva tartottakat kísérő őroket is, hogy hozzájárulnak-e a róluk történő képmás készítéséhez, melyhez azonban a felperes nem adta a hozzájárulását.

Kifejtette, hogy a nyilvános bírósági tárgyalás nem tekinthető olyan nyilvános eseménynek, amelyen a büntetés-végrehajtási dolgozó jelenléte önkéntes elhatározáson alapulna. Utalt arra is, hogy a sajtószabadság alkotmányos alapjogának gyakorlása, a közvélemény tájékoztatása nem járhat mások személyhez fűződő jogának sérelmével.

A felperesi és az alperesi nyilatkozatokra tekintettel úgy foglalt állást, hogy a felperesnek nem volt olyan kötelezettsége, melynek alapján a tárgyalóteremben maszkban kellett megjelennie.

Megállapította, hogy az alperesnek nemcsak az a kötelezettsége, hogy a felvételkedészítéshez szükséges személyektől a hozzájárulásokat beszerezze, hanem ettől függetlenül a felvétel nyilvánosságra hozatalához is rendelkeznie kell az érintett személy beleegyezésével. Ezen kötelezettségét az alperes megszegte, a felperes hozzájárulásának hiányában hozta nyilvánosságra a sérelmezett felvételt, mely sértette a felperes képmás védelméhez fűződő jogát.

Az elsőfokú bíróság minderre tekintettel megállapította a jogsértés tényét és az alperes eltiltotta a további jogsértéstől.

Hivatkozva a bírósági gyakorlatra köztudomású tényként fogadta el, hogy egy rendkívüli tárgyú bűnügyről szóló tudósítás során, a vádlottak őrzésével megbízott büntetés-végrehajtási őrok képmásának jogosulatlan nyilvánosságra hozatala az érintett személyének széles körben való ismertté válásával jár, ezáltal olyan hátrány érheti, ami indokolja a nem vagyoni kártérítés megítélését. A keresetben érvényesített nem vagyoni kártérítés összegét teljes mértékben megalapozottnak ítélte, mivel az alkalmas az alperesi jogsértés által előidézett nem vagyoni hátrány megfelelő kompenzálására. A keresetben előadott kamatfizetési igényre tekintettel a nem vagyoni kártérítés összege után kamatot is megállapított.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság olyan jogsértést rótt a terhére, amelyet nem követett el.

Megítélése szerint lényeges körülmény a felperes közhatalmat gyakorló mivolta, aki ilyen minőségben vett részt a tárgyaláson. Kiemelte továbbá, hogy a roma gyilkosságok miatti büntetőügy valóban közérdeklődésre számot tartó országos jelentőséggel bíró esemény, melynek bírósági tárgyalásairól és ítélethirdetéséről való tudósítás a tájékoztatási tevékenység elengedhetetlen része.

A nyilvános ítélethirdetésről szóló beszámoló közérdeklődésre számot tartó tudósítás volt, amely egyértelműen a jelen kor eseményeiről való szabad tájékoztatáshoz kötődött. A felvétel nyilvános helyen készült, az nem volt sértő tartalmú, a felperest tárgyilagosan ábrázolta és nem is egyediesítette. Megítélése szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a felperes a felvételtől egyértelműen felismerhető.

A felperes foglalkozása miatt arcképének felismerhetetlenné tétele a saját biztonsága érdekében kiemelten szükséges, így a felperestől is joggal volt elvárható, hogy a nyilvánosság mellett folyó tárgyaláson maszkban jelenjen meg, biztosítva a kilétének felfedhetetlenségét. Kifejtette továbbá, hogy mindezekre tekintettel a felperes hozzájárulásának beszerzése külön nem is volt kötelezettsége.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Hivatkozott arra, hogy a felperesnek, mint büntetés-végrehajtási dolgozónak a körülményeit nem lehet összehasonlítani a rendőrség berkein belül dolgozókéval, mert a tevékenység jellege és helye alapvetően más. Olyan szabály pedig nincsen, ami a felperest, mint a tárgyalóteremben jelenlevő és a kísérést végre hajtó büntetés-végrehajtási személyzet vezetésével megbízott személyt érintené, oly módon, hogy kötelező a számára az arc eltakarására alkalmas maszk viselete.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével teljes egészében egyetértett, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az 1959-es Ptk. 80. § (1) bekezdése alapján, a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés.

A (2) bekezdés szerint, a képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges.

Az elsőfokú bíróság elsősorban helyesen vizsgálta a Ptk. 80. § (1) és (2) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően azt, hogy az alperes rendelkezett-e a felperes hozzájáruló nyilatkozatával a képmás közléséhez, illetve hogy a felperes közszereplőnek minősül-e.

A személyiségi jogi alapon indított polgári perek esetében a jogvita polgári jogi jellegűnek minősül, ezért elsősorban a polgári jog, vagyis az eljáró bíróságnak a Ptk. szabályait kell figyelembe venni, és ennek alapján kell elbírálni a jogvitát. Amennyiben - mint a jelen ügyben is - a jogvita alapjogi, alkotmányjogi kérdést is érint, ezen szempont kizárólag a magánjogi alapon való állásfoglalást követően értékelhető („A közvetett hatály tana értelmében az alkotmány-törvény érvényesülésével együtt a polgári jogviszonyok azonban továbbra is polgáriak maradnak.”; 8/2014. (III. 20.) AB határozat [56]).

A perbeli nyilatkozatok és a felajánlott bizonyítások alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy az alperes a képmás nyilvánosságra hozatalához szükséges hozzájárulással a felperes részéről nem rendelkezett. Úgyszintén megalapozott volt az a következtetés is - hivatkozva az 1/2012. BKMPJE jogegységi határozatban foglaltakra -, hogy a felperes, mint büntetés-végrehajtás állományába tartozó személy büntető tárgyaláson való megjelenésével, illetőleg egyéb módon közszereplői státuszba nem került. A Kúria 1/2015. BKMPJE jogegységi határozatával az 1/2012. BKMPJE jogegységi határozatát hatályon kívül helyezte, ugyanakkor az újabb jogegységi határozat a korábbi állásponttal szemben érveket nem fejtett ki, alapvetően azt tartalmazza, hogy az új Ptk.-n alapuló esetleges újabb gyakorlat teheti szükségessé a jogalkalmazás egységesítését. A jogvita elbírálásának idején azonban az 1/2012. BKMPJE jogegységi határozat még hatályban volt, ezért azt az első fokon eljáró bíróságnak kötelezően figyelembe kellett vennie.

A Fővárosi Ítéltábla következetes gyakorlata szerint is a nyilvános tárgyaláson megjelent büntetés-végrehajtás állományába tartozó személy közszereplőnek nem

minősül, ezért határozott hozzájárulása nélkül a képmása nyilvánosságra nem hozható.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a képmáshoz fűződő személyiségi jog sérelmét, és megfelelően alkalmazta az eltiltás jogkövetkezményét is a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) és b) pontjai szerint.

A véleménynyilvánítás és a sajtószabadság alkotmányos alapjogainak sérelme nem következik be a tárgyalóteremben jelenlevő büntetés-végrehajtási dolgozó arcképének kitakarásával, tekintettel arra, hogy a nyilvános bírósági tárgyalás fókuszában a bíróság tevékenysége és annak a vádlottakra gyakorolt hatása áll. A tudósítás tehát nem a büntetés-végrehajtás szervezetével szolgálati viszonyban álló személyek tevékenységét érintette. A bemutatott tárgyaláson nem történt semmiféle olyan esemény, mely közvetlenül a felperessel, vagy egyéb más büntetés-végrehajtási dolgozó tevékenysége miatt közérdeklődésre tartott számot. A felperes kizárólag a szervezeti utasításos rendszer előírásaira tekintettel volt köteles megjelenni a tárgyaláson, felügyeleti feladat ellátása érdekében, a vádlottak személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés hatálya alatt állása miatt. A sajtó tájékoztatási kötelezettségét és jogát, a felperes személyiségi jogának megóvása érdekében tett intézkedés (felperes képmásának felismerhetetlenné tétele) nem korlátozhatta. A tárgyalótermi események bemutatását nem torzítja a felperes képmásának teljes elhagyása sem.

Az elsőfokú bíróság a jogsértés megállapítása következtében helyesen alkalmazta a nem vagyoni kártérítés Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) és (4) bekezdései szerinti jogkövetkezményét is, és annak összegét a hasonló ügyekben kialakult gyakorlathoz igazítva állapította meg, annak külön felülbírálatára a másodfokú bíróság okot nem látott.

A felperesi nem vagyoni hátrány bekövetkeztében a felperesi magatartással összefüggő körülmény nem volt, és a maszk nélküli megjelenés sem volt ebbe a körbe sorolható. Nincsen olyan jogszabály, és az alperes sem hivatkozott ilyenre, amely a tárgyalóteremben megjelenő büntetés-végrehajtási dolgozó számára kötelezően előírja az arcot takaró maszk alkalmazását [26/2005. (XII. 19.) IM rendelet; 71/2011. (XII. 31.) BM rendelet].

Az elsőfokú bíróság tévesen számította a felpereseket terhelő kereseti illeték összegét, ezért ennyiben a másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú határozatot.

Abban az esetben ha a felperesek a személyiségi jogi perben objektív szankciók [Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) - d) pontjai] alkalmazását és nem vagyoni kártérítés megítélését is kéri, arra kell figyelemmel lenni, hogy az objektív szankciók érvényesítése esetén irányadó meg nem határozható pertárgyérték [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdésének b) pont] esetén figyelembe vehető illetékalap (600.000 forint), miként viszonyul a nem vagyoni kártérítés összegéhez. Amennyiben a nem vagyoni kártérítés összege nem éri el a 600.000 forintot, a nem vagyoni kártérítés összegét nem lehet a pertárgyérték számításánál figyelembe venni, ha ennél magasabb akkor csak a nem vagyoni kártérítés összege képezi az illetékfizetés alapját. Az értékek összeszámításának nincs helye, viszont 600.000 forintot el nem érő nem vagyoni kártérítési igény érvényesítésénél a meg nem határozható perérték figyelembe vételével kell eljárni.

Mivel a jelen esetben a nem vagyoni kártérítés összege nem érte el a 600.000 forintot, kizárólag ezen összeg alapulvételével kellett megállapítani a kereseti illetéket, mely 36.000 forint. Az elsőfokú bíróság csak 15.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte az alperest, ezen túlmenően azonban további 21.000 forint kereseti illeték megfizetésre is köteles.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles viselni a felperes másodfokú perköltségét a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.
A másodfokú perköltség a felperesi jogi képviselő részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapított és a felperes által igazolt ügyvédi munkadíj.

Köteles továbbá viselni az alperes a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.
Az alperes a fellebbezésén csak 16.000 forint fellebbezési illetéket rótt le, azonban a meg nem határozható pertárgyérték figyelembevételével a fellebbezési illeték 48.000 forint, ezért az alperes további 32.000 forint fellebbezési illeték viselésére köteles.

Budapest, 2015. szeptember 3.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Kisbán Tamás s.k.. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő